

ಕೊಕ್ಕರೆ ಮರ

ಕೆಲವೊಂದು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೂಡುಕಟ್ಟಿದ ಮರಗಳಲ್ಲೋ, ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲೋ, ಬಂಡೆಸಂದುಗಳಲ್ಲೋ ಜೀವಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಿಶಾಚರಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕೂಡ ಈ ನಿಸರ್ಗ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಬಾನಾಡಿಗಳು ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಾವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತಾವಿಗೆ ಮರಳಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾವಿರಾರು ಬಿಳಿಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಎಂದಿನಂತೆ ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಮರದ ನೆಲೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಕೂತಿರುವ ಸೊಬಗಿನ ದೃಶ್ಯ ಈಚೆಗೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಶಿರ್ವ ಗ್ರಾಮದ ಮಂಚಕಲ್ಲು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಳಿಮರದ ತುಂಬ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಬಿಳಿಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ನಸುಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಎಲೆಗಳಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

—ಧರ್ಮಾನಂದ ಶಿರ್ವ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಜ್ಜಿ ಹೆಣೆದ ನೆಲಹಾಸು

ಹಳೆಯ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಒಳಗೆ ಹಾಕುವ ಚಿಕ್ಕ ನೆಲಹಾಸುಗಳನ್ನು (ಮ್ಯಾಟ್) ಹೆಣೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಅಜ್ಜಿ. ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನಿಡನೇಗಿಲು ಗ್ರಾಮದ ದಾಕ್ಷಾಯಣಮ್ಮ ಎನ್ನುವ ಇವರಿಗೆ ಹೆಣೆಯುವ ಕಲೆ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕರಗತವಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮುಪ್ಪನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಜ್ಜಿಗೆ ಹಳೆಯ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸೀರೆಯ ಬಣ್ಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನೆಲಹಾಸುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅಳತೆಗನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಹೆಣೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರೋಶ ಕಡ್ಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೆಣೆಯುವಾಗ ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಇದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.

—ಟಿ.ಎಸ್. ಪ್ರತಿಭಾ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

50 ವರ್ಷ ಹಿಂದಿನ ಮಣಿಗಳ ಬೊಂಬೆ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ರಬಕವಿ ಗ್ರಾಮದ ನನ್ನಜ್ಜಿ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಎಸ್. ಉಮದಿ ಹೆಣೆದ ಗೊಂಬೆ ಮತ್ತು ಕುಂಕುಮದ ಭರಣಿ. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಕೂಡು ಸಂಸಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಡುವೆ ಗೊಂಬೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಹೆಣೆದ ಲಂಗ ಮತ್ತು ರವಿಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಪದಗಳಿಲ್ಲ. ಗೊಂಬೆಯ ಕೈ ಮುರಿದಿದ್ದು, ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಮರೆಮಾಚಲು ಅದರ ಕೈಗೊಂದು ಜಂಬದ ಚೀಲ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕುಂಕುಮ ತುಂಬಿದಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣದ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಜ್ಜಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಈ ಗೊಂಬೆ ಹಾಗೂ ಕುಂಕುಮ ಭರಣಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿದವರು ನನ್ನ ತಂದೆ ಶಿವಾನಂದ ಉಮದಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಮಹಾದೇವಿ ಉಮದಿ.

—ಶ್ರೀದೇವಿ ರವೀಂದ್ರ, ನಾಗರಮನ್ನೂಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾವಿ

